

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բնություն

ԿՅԱՆՔ

Շառա՛ չ, շառա՛ չ. . .
 Սարեն հեղե՛ դ փրթավ,
 Վագո՛ւմ է առաջ ու շեշտակի.
 Հողեն ծառեր ծամելով,
 Հողեն քարեր քամելով,
 Գետը լցավ ու գալարեց,
 Սիրտը խցավ ու պալարեց.
 Ցելա՛ վ, ցելա՛ վ. . .
 Ամպեն արե՛ վն ելավ,
 Նագում է կանաչ ու հեշտակի.
 Սարի խոցին ժպտելով,
 Ծառի ծոցին ծպտելով,
 Պաղառ գետին ջե՛ր բերելու,
 Խավար սրտին սե՛ր մերելու;

ԳԱՐՈՒՆ

Հալուն-հալուն,
 Սարին, ձորին խոսելեն,
 Երես-երես,
 Քարեն, հողեն հոսելեն՝
 Գարուն իջավ մխալով,
 Առուն իջավ ծխալով:

Բաղիկ տեսա՛
 Լուսին-ցողին՝
 Լողիկ-լողիկ արբելեն՝
 Կանաչ տափերին:

Առուն փեսա՛
 Հողի գոգին՝
 Դողիկ-դողիկ տարփելեն՝
 Ծաղիկն ափերին:

Հալուն-հալուն,
 Ծառի, ծաղկի հոտերով,
 Երեր-երեր,
 Ծովի ցամքի մոտերով՝

Առուն ուռավ՝ վերացավ,
Բուրվառ գարուն հեռացավ:

ՆՈՃԻՆԵՐՆ ՈՒ ՄԱՅՐԻՆԵՐ

Մուգ նոճիներ միգապար՝
Ճամփի վերև սիգապար՝
Դեպի երկինք հրազայր,
Կանաչ հուսով սրածայր,
Ճյուղերն ի վեր կոնավոր՝
Կարծես լինին տոնավոր:

Կուսատերև մայրիներ՝
Հուսաբեղուն այրիներ,
Փշերն աչքին պիշելով՝
Արև օրեր հիշելով,
Քարերի ծոց պատառել
Ամպերի գոգ կատարել:

ԱՇՈՒՆ ԿՅԱՆՔ

Աչքի առաջ,
Հառաչ-հառաչ,
Խորհրդավոր տերևներ,
Բունեն ընկած կեղևներ,
Հողի վրա,
Դեղին հուսով
Կողի վրա:

Լուռ, անտերունչ,
Խուլ, անմունչ՝
Չորով-փորով կեռ ծառեր,
Ծռով-փռով լեռ քարեր,
Եվ հենավոր
Մարի կողին,
Ե՛վ մենավոր:

ՍԻՐԱՀԱՍԿ

Ո՛վ է տեսել ծովի ծավալ
Հովի թավալ.
Կամ՝ արտերում հասկի տալիք
Ոսկի ալիք:

ԱՇՈՒՆ ՕՐ

Սևուկ ամպեր վար եկան
Օրան, օրան,
Սարի վրա շար եկան:
Ծագեց առավոտ
Պաղեց, սառավ օդ:

Գոռաց երկինք, բուք արավ,
Հնաց, հնաց.
Ծերուկ երկիր սուգ արավ:
Ճաքեց հեռուն ամպ,
Երկիր դողաց-բա՛մբ:

Բողբոջ արև շողկապեց,
Դողաց, սողաց,
Արյուն-ամպից քող կապեց:
Վառեց լեռան լանջ,
Լեռան ցավատանջ:

Տեղաց անձրև մաղ տալով,
Մարմանդ-մարմանդ,
Հոգնած տերև շաղ տալով:
Երկիր քուն դրավ,
Եվ թռչուն թռավ:

Հուզված առուն փախ տվավ
Սողուն-սողուն,
Ձորում մշուշ կախ տվավ:
Քամին ելավ վեր,
Արավ տարուբեր:

Մոխիր ամպեր ժիր եկան
Դալուկ-դալուկ,
Սարի վար ցիր եկան:
Հալեց աշուն օր
Կյանքիս սևավոր:

ԾԱՂԻՆ ՈՒ ՇԱՂԻԿ

Ե՛կ շաղի՛կ ե՛կ,
Ե՛կ՝ առավոտե առավոտ.
Չե՛լնե՛ արև տաքուկ ու ծարավուտ՝
Լզե մեր պագուկ:

Գա՛մ ծաղի՛կ գա՛մ

Գա՛մ՝ այգուն-այգուն
Ու քեզ շաղ տամ:

Դեռ չելած արև խայտուն ու ցայտուն՝
Շաղիկ-շաղիկ թառավ սրտիկն ու հոգին՝
Ծաղիկի ծարավ գոգոին՝
Ու գունագեղ թուշիկ
Շա՛ղ դառավ հուշիկ-հուշիկ:

ԹԵՐԹԻՎՆ ՈՒ ՑՈՂԻՎ

Գարուն-թերթիկն ընկել էր ծալուկ՝
Խոտերի մեջ դալուկ.
— Աշուն-ցողիկ իջել էր վրան՝
Հողմերի հետ երան...

ԱՇՈՒՆ

Ծառեր, թփեր լեցուն միրգ,
Մառան տարան գիրկ ու գիրկ,
Աշուն սնավ:

Սաղարթ-սաղարթ սարսելով,
Ոսկի տերև դարսելով
Աշուն քնավ:

Տարափ ու բուք փչելով,
Վայուն-մայուն ճչելով՝
Աշուն ծնավ:

ԱՇՈՒՆ- ԳԻՇԵՐ

Ձյունիկ լուսին
Մարի ուսին,
Դեղին-կարմիր շաղալեն,
Ալիք-ալիք խաղալեն,
Ծովի ծոցին՝
Ալ ժապավեն
Տվել բոցին:

Ծառեր, հողմեր,
Ամեն կողմեր,
Թռչուն դառել երգելով,
Հեռու-հեռու հերկելով,
Երան-երան
Թռչելով

Օղի վրան:

ԵՐԿՆԻ ԿԱՅԾԵՐ

Երկնի կայծեր բյուրավառ՝
Հրո հովեն ցիրուցան,
Գիշեր-երկիր հյուրաբար՝
Լուստ ծովեն կաթեցան՝
Աչքին սոսուն,
Մտքին խոսուն:

ՄԱՐ ՈՒ ՔԱՐ

Ահա՛ սարը՝ ձորը բացել՝
Ե՛վ ահավոր, ն՛ կանաչ.
Ահա՛ քարը՝ օրը գացել՝
Ե՛վ մահավոր, ն՛ անաչ:

ՁՄԵՌՆԱՄՈՒՏ

Երբ երկիրը պատեց
Վերմակ-վերմակ ու թեթևիկ-թեթևիկ
Ճերմակ-ճերմակ ու թիթեռնիկ-թիթեռնիկ,
Չյունիկն իջավ արծաթ երկնքով,
Եվ երկիրը պատեց:

Վերմակ-վերմակ ու թեթևիկ-թեթևիկ,
Հողիկը շիջավ ոսկի երկունքով,
Եվ աչուկները փակեց:

Արգանդ-արգանդ ու դարավանդ-դարավանդ,
Ջրրիկը պատկեց հողի գրկին,
Եվ ըստինքը սառեց:

Մարմանդ-մարմանդ ու ադամանդ-ադամանդ
Արևը զարկեց պաղի սրտին,
Եվ աստղուկները շարեց:

...

Գարուն ցելավ ծաղկունիկ բոցերով,
Ամառն ելավ հասկունիկ ծոցերով.
Աշունն առավ խատուտիկ բարերով,
Զմեռ պատավ պատուտիկ սառերով:

...

Ելավ տերն՝ երև-երև կանաչ ծովանի,
Տարփուն-տարփուն կապույտ հովանի,
Ժպիտ քողով սրտիկ հովին ծռած,
Ծպիտ դողով սրիկ քովին դրած:

...

Հըրաբարձ լեռներ՝ կոնելով՝
Նարգիզ դալարուն դիզել.
Սողուն կողեր շողելով՝
Ոսկին արծաթ շիթել:

Սեր

ՃԵՐՄԱԿ ՀԵՐ, ԳԱՐՈՒՆ ՍԵՐ

Ես ու դու սե՛ր ենք,
Մեկ սրտի տե՛ր ենք.
Նռան ճյուղերով բոցուն.
Սիրո տաղերով արբուն:

Տե՛ս, իմ հեր՝
Ճերմակ սեր,
Որ պաղել էր շատ ձմեռ,
Սրտիդ բաղում դալարեց:

Տե՛ս, քու սեր՝
Գարուն էր՝
Որ գոցեց իմ խոց ու վեր,
Սըրտիս խաղում ծավալեց:

ՀՈՎ ՈՒ ԾՈՎ ՍԵՐ

Կապույտ երկինքն էր եռում,
Կարմիր երկիրն էր ջեռում.
Հուր ու Հարավ հևուհև
Թախիժ ու տոթ էր բերում:

Հոգիս եկավ հովի պես,
Սերը սրտում ծովի պես.

Ծոցին վարդեր՝ ասաց. – Տե՛ս,
Քեզ սիրելու եկա ես:

Վարդ ու քրքում էր բուրեց.
Միրտս սրտում գուրգուրեց.
Արև-Լուսին պագերով՝
Երագ-երագ համբուրեց:

Հոգի՛ս, ասաց ու ծոցեց.
Ծամեր բացավ ու փռեց.
Ստինք-ստինք փարելով՝
Հույզս մարավ ու լռեց:

ՄԵՆԱՎՈՐ

Երբ անտառում լուսնի ծովը,
Միրո հովեր,
Սողոսկեցան ծառե ծառ
Ու սարե սար,

Եվ ամեն մարդ՝
Գըտավ մի վարդ
Մրտիկին գարդ,

Ես մենավոր մտա տուն,
Ինձ մխիթար գտա քուն,
Որ աչերուս կապեց մեջ
Ու տարածեց վերարկուն:

ԻՄ ԵՐԱԶՈՒՄ

Եվ ա՛յս գիշեր, իմ երագում, քեզ հետ մեկտեղ պարեցինք,
Մեր-ոգիներ սուրբ սեղանում մեղրամուկեր շարեցին:
Ոսկի-արծաթ ամպի ծալեն նուրբ ու բարակ քող ճարեցինք,
Ինձի-քեզի կարմիր-կանաչ սիրո շապիկ կարեցին:

ՔՈ ԵՐԱԶՈՒՄ

Եվ ա՛յս գիշեր, քո երագում, տեսել ես, որ ես ու դու
Երես-երես ճանաչել ենք սիրո ծովում իրարու . . .

Քո սուրբ սերը սար է դառել
Դալարագեղ, երկնածրար ու բեղուն,
Գլխիդ վերը ամպ է շարել՝
Գալարահեղ, կամարակապ ու զեղուն:

Մարի շողեն, ամպի քողեն՝
Մենավորի ոգին ծնել, դեզերել,
Ձեռին մի բույս՝ կանաչ ու կույս՝
Խորհրդավոր ձորեն քաղել ու բերել:

Ծաղիկ-ծաղիկ քեզ որոնել՝
Ամպի տակին՝ արևծագին շունչ առել,
Ջրի մոտին, կանաչ խոտին՝
Գլխիդ վերև ծիրան-գոտին փունջ արել:

ՎԱՐԴԻԿՍ

Խցիկիս մոտ ջուր եմ արել մարգ ու մարգ,
Վարդիկիս հոտ հուր էր դառել բարկ ու բարկ .
Ելա անհոգ սարերի գոգ շրջելու,
Միրու ամպեր բոլորեցին թրջելու:

Մահիճիս քով հուր եմ վառել դողունի,
Վարդիկիս հով դուռ էր ճարել գողունի .
Լանջես ի վեր սիրո շիթեր շաղելով՝
Երագ-հույզեր նվագեցին խաղալով:

Գիշեր գացավ՝ լուսին-լուսին հուսալի
Նոր օր բացավ՝ արևն ուսին լուսալի:

Մենավոր խցիկեն՝
Հուսո սարակ շավիղով
Աշխարհ մտա,
Վարդի բույրի գծիկեն՝
Հովի բարակ տավիղով՝
Քեզի գտա:

ԱՆՄԱՐ ՄԵՐ

Քեզ չսիրե՞լ
Գեհեն կորել
Ու կըրակով հոգին փորել:

— Քեզի սիրել՝
Դըրախտ երթալ
Ու վարդերով քընանալ:

ԵՍ ՍԻՐԵՑԻ ԱՆՓՈՒՇ ՎԱՐԴ

Ես սիրեցի անփուշ վարդ,
Տեսա ճերմակ անփուշ վարդ,
Կրծքիս վրա դրի զարդ,
Հոտոտեցի, բույր չուներ,
Սիրտս մխաց բարդ ի բարդ:

Տեսա կարմիր փշոտ վարդ,
Ավա՛ դ, ձեռքս ծակոտեց,
Արյուն հոսի վարդեն ցարդ,
Բույրը մտավ քմքես ներս:

Խոհ

ԴԻՏԱԿ

Դու ինչե՛ր ես տեսնում, ինչե՛ր, ո՛վ դիտակ,
Որ մեր աչքին՝ աներևույթ, անգիտակ .
Երկնի օրը քեզանով ենք կատարում,
Երկրի խորը քեզանով ենք պատառում:

Դարձի՛ր, դարձի՛ր, ո՛վ իմ դիտակ լուսածին՝
Կյանքի, ջանքի, հուսո հնար ճարելով,
Զարթի՛ր, զարթի՛ր, ո՛վ իմ գիտակ հուսածին՝
Մտքի, հոգու սիրո քնար լարելով:

ՄԱԼԱՀԱՏԱԿՆ ՈՒ ՈՒՂԻՆ

Մալահատակ-սալահատակ քալեցի,
Մալի վրա կյանք ու ջանքս հալեցի.
Ոսկի, արծաթ սալի սրտում սարերով,
Ծառ ու ծաղիկ սալի շրջում բարերով:
Մալը հեցած և ո՛չ մի բան չիմացավ,
Վրան հիմար կյանքի ուղին վիմացավ:

ԱՍՏՎԱ՛Ծ ԻՄ

Սիրո սերմը գատեցիր,
Հրո ջերմը պատեցիր .
Հողին շունչդ փչելով՝
Հոգի կյանքդ կաթեցիր:

Եվ Արևդ լուսին մարմնես մաղեցավ,
Եվ իմ հոգին Հոգուդ ցողով շաղեցավ,

Իմ սրտիկի սերն ու բոցը, սիրո խոցը՝
Ամպերի մեջ, որպես կայծակ սահեցավ:

ԻԲԲ ԶԱՐԴ

Օրե օր
Ճրագ առ,
Պահե վառ՝
Մտքիդ յար
Լուսատու
Նորեն նոր
Կըրակ տար
Անըսպառ՝
Մրտիդ լար,
Հուսատու:

ՃԱՆԱՊԱՐՀ

Բարակ ուղին սողալով,
Ոտի տակին դողալով,
Ճամփի ծայրին բուսել է
Կյանքի ծառը շողալով:

Ի՛նչ լայն սիրտ է, որ ունի
Այս ճանապարհին Անհունի . . .
Մարդու, բույսի, գազանի
Եվ թևավոր թռչունի:

ԱՌԱՋ

Այսօր, նորեն, դեմքիդ վրա գիշեր է կաթել,
Շանթ ու կայծակ ճայթելեն.
Մրտիդ խորեն արյուն կեռա՝ ամպեր են պատել,
Հուր ու փայլակ սայթելեն:
Մրտով բարի,
Հոգիդ արի ,
Որ քու նավը
Չըշվարի:
Կյանքի կռիվ՝ ճիշտ դատելով՝
Կանաչ, խոհիվ միշտ գատելով:
Դեպի առաջ.
Հեռի՛ հառաչ:

ԲՈՒՍԱԲԱՐԵՎ

Մնունդը՝ ծառին

Ծառի՛կ, ծառի՛կ,
Շունչդ անատիկ.
Ի՞նչ ու ինչպե՞ս
Անջուր անլուր,
Քո բուռ ու կուռ,
Դալարում ես
Դեպի երկին փռելով,
Ու ճյուղերդ ջրելո՞վ:

Ծառն՝ արնատին

Բունի՛կ-բունիկ՝
Կաթնետունիկ.
Ի՞նչ ու ինչպե՞ս
Քո երակներ
Լուսո ալեր
Պալարում ես
Եռուն-եռուն կրակելով,
Հեռուն-հեռուն ճրագելո՞վ:

Բունը՝ բարին

Բարի՛կ-բարիկ՝
Շունչ-պարարիկ.
Ի՞նչ ու ինչպե՞ս
Տնիկ-տնիկ
Բազմաձնիկ
Գալարում ես
Ոգի-ոգի նվագելով,
Պահիկ-պահիկ հավաքելո՞վ:

Բարը՝ ծաղկին

Ծաղի՛կ-տիրուն՝
Երկրի՛ սիրուն.
Էդ ի՞նչ ու ինչ՝
Թերթիկ ունես՝
Կարմիր-ձուն ես.
Ու լարում ես.
Բոլոր-մոլոր եռ թշերով,
Ոլորվելով սեր նշերո՞վ:

Ծաղիկը՝ տերևին

Տերե՛վ-տերև,

Գլխավերև,
Էդ ի՞նչ ու ինչ
Առակ-առակ
Կանաչ-կարագ
Նկարում ես.
Քու մատիկներ հեղուն-բեղուն
Ու պատիկներ եղուն-մեղո՞ւն:

Բոլորն՝ իրար

Միանալով
Հիանալով:

Ի՞նչ...

Մահո՞ւ հովեր՝
Թեև ճկուն՝
Թներն արձակ
Կփքեն:

Ահա՛ ծովեր՝
Թեև նկուն՝
Ձներն արձակ
Կրկքեն:

Հի՛ն տարիներ,
Մի՛ն տարիներ՝
Բուխ գարունով.
Ծուխ շարունով:

Ջրեր ծալեակ՝
Թեև թեթև,
Իրար-իրան՝
Կըշրչեն... .

Հրեր հալյակ՝
Թեթև դեղն՝
Իրար-կռան՝
Կըհչեն... .

Նո՛ր տարիներ,
Եռ աշունով.
Օր քարիներ՝
Սեր դաշունով:

ԵՌ ՈՒ ՍԵՐ

Երկիրը եռում է՝ կողիկը գոցելով՝ ծաղիկ-ծաղիկ,
Առվակը սիրում է՝ հողիկը խոցելով՝ մաղիկ-մաղիկ.
Վարդիկը ջեռում է շողիկը բոցերով՝ լռիկ-լռիկ,
Հովիկը ծիրում է՝ լողիկը ծոցերով՝ ջրիկ-ջրիկ:

ԽԱՉՅԱԼԻՆ

Ծընունդ կուսին,
Խա՛չ դ ուսին՝
Հասկեր-հասկեր քաղելով՝
Անաչ սրտերում կալեցիր,
Մընո՛ւնդ բարի,
Քա՛ջըդ արի՝
Ազգեր-ազգեր մաղելով
Կանաչ հրդեհում հալեցիր:

Մարգարտահեռ՝
Ջեր քրտինքներ՝
Այտեղ երկին՝
Կայլակ-կայլակ հոսելով՝
Մեր մահը լացեց,
Մարեցին.
Ու անվեհեր՝
Մեր-աչիկներ՝
Փայտեն երկիր՝
Փայլակ-փայլակ խոսելով՝
Իր ճահը բացեց,
Վառեցին:

ԱՂԵՐՍ

Կա՛ց, Տե՛ր, Տե՛ր իմ,
Բա՛ց, Տե՛ր, սե՛ր իմ.
Ջարկին դևեր
Իմ թևեր.
Տո՛ւր, Տեր,
Հո՛ւր, Տեր,
Որպես խոտեր
Էլ չդողան
Իմ ոտեր . . . :

ՓՇՈՒՐ ՄԸ

Մտի՛ր խորը,

Գտիր նորը.
Վանե՛ հինը,
Բանե՛ մինը:

...

Կարմիր ցայգով՝ մանուշակ երկին նավեցիր.
Կանաչ այգով՝ անուշակ հերկին բավեցիր.
Խաղող ցողըդ շողն էլ վրան՝
Քաղով դողով՝ ձողն էլ վրան:

...

Սերըդ անմիտ սըրով բոցոտեցին,
Բեռըդ խավար հրով խոցոտեցին.
Երկրիդ հողեն խաչըդ բուսավ,
Կյանքիդ կողեն աչըդ հյուսավ:

Քնարերգ

ԿՈՒՅՐԸ

Տե՛ր իմ.
Սե՛ր իմ.
Զարկին Քաջքեր՝
Կուրացրի՛ն իմ աչքեր.
Լո՛ւյս տուր.
Հո՛ւյս տուր.
Ասա՛՛ նայե՛՛
Իմ աչերուն ինայե:

ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ճակատդ օծուն՝
Լուսավորչա կանաչ մեռոնով,
Լուսավորչա կանաչ մեռոնով՝
Թող կանանչեն հուռ ճյուղերդ.
Ու ակդ բոցուն՝
Լուսավորչա կարմիր կերոնով,
Լուսավորչա կարմիր կերոնով՝
Թող ճաճանչեն հուր յուղերդ:

ՍԵՐ-ՀՈՎԻԿ

Շնչե՛, հովիկ,

Դու թոթովիկ՝
Կյանքի սերը՝
Սրտի բերը՝
Պարուրելով,
Ծարուրելով՝
Ծովի ալքեն,
Ամպի ծալքեն,
Ալ ծաղկունաց
Հրո հալքեն,
Թող նա վառե՛ իմ ծոցիկին ոսկի լույս,
Հողմահարե՛ դու բոցիկին, որ իմ հույս՝
Լանջիս վրա
Հավետ եռա՛ :

ՄԵՐ ՈՒ ՋԵՐ

Արևն այտեն
Ծիրան ցայտով,
Լուսիկ-լուսիկ ճրագեց,
Կագավ ոտեն
Վարդի հոտով,
Հուսիկ-հուսիկ կրակեց:

Ծառի քովեն
Սարի հովով,
«Զիս կսիրե՞ս» շրջնջեց.
Հոգուս խորեն,
Միրու ձորով,
Զիս կսիրե՞ս, մրմնջեց.

Աչքի տակեն
Սրտիս ակով
Ծաղիկ-ծաղիկ ծիծաղեց,
Գոգի մարգեն
Բարակ զարկով
Գաղիկ-գաղիկ շաղ մաղեց:
Աղբեր քուրեն
Սառն աղբուրով
Տորոն-տորոն սեր փնջեց:
Հուր աչերեն
Լուռ պաչերով
Որոն-որոն ներշնչեց:

ՄԵՐ ՈՒ ԲԵՐ

Գարուն սերն էր՝
Դալար-օրերում շոգիացավ սրտիս վրա՝
Ամպեր-ամպեր ծալ ու քաշ:

Կյանքի եռն էր՝
Ամառ-ձորերում ոգեցավ կրծքիս վրա՝
Լուսին-լուսին հալ ու մաշ:
Աշուն-բերն էր՝
Պտղիկն էր հոգում ծառերով՝
Սրտիս բակին նուշիկ-նուշիկ բարդելով:

Այն ձմեռն էր՝
Չյունիկն իր գոգում սարերով՝
Կրծիս տակին ուշիկ-ուշիկ զարթելով:

ՈՍԿԻ-ՄԵՂԱՑ

Ա՛յ, վա՛ռ աչեր.
Այն ի՞նչ ամպ էր
Սարի գագաթին,
Ճերմակ-ճակատին՝
Արծաթ աչեր տալով՝
Ցիւր արավ:

Ճերմակ-ճակատեն՝
Սարի փափագին,
Դարի պապակին
Շար մարգարիտ տեղաց,
Շար մարգարիտ տեղաց,
Լար մարգերդ բիլ արավ,
Ուսուն-հրով վառ մարգերդ ծիլ արավ.
Զառ մարգերդ ոսկի-մեղաց.
Ոսկի-մեղաց լուսուն-ջրով
Մկրտեցին քու մաճերդ:

ՈՒՌԻ ՑՈՂ

_Մայրի՛կ, մայրի՛կ,
Մեր ուռենին ի՞նչ էլալիս առվի ափին:
— Հատի՛կ, հատի՛կ,
Իր ճյուղերեն ցող է տալիս կանաչ տափին:

ԽՈՐՈՒՆԿ ՈՒ ՄՈՒԳ...

Էն ի՞նչ ամպ էր,
Սարի գագաթին տալով՝

Յիր արավ
Արծաթ տեղաց,
Արծաթ տեղաց՝
Ճերմակ-ճակատին,
Գոգեն անձրև գալով՝
Ծիր առավ:

Էն ի՞նչ ամպ էր
Սարի փափագին հալով՝
Սիր արավ,
Ոսկի բեղե՞ց,
Հալուն-հրով՝
Ոսկի-մեղաց,
Լուսուն-գրով մկրտեցին՝
Քու մաճերը:

Ա՛յ, վա՛ռ աչեր
Էն ի՞նչ ամպ էր
Սարի գագաթին
Ճերմակ ճակատին
Արծաթ-պաչեր տալով
Յիր արա վ:

Ճերմակ-ճակատին
Սարի փափագին,
Դարի պապակին՝
Շատ մարգարիտ տեղաց՝
Լար մարգերը բիլ արավ:

Ուսուն-հրով վառ մարգերը ծիլ արավ,
Զառ-մարգերը՝ ոսկի-մեղաց,
Ոսկի-մեղաց լուսուն գրով
Մկրտեցին քու մաճերը:

ԱՂՈԹՔ

(Նվեր օրհորդ Լուիզ Գավաքճյանի)

Վա՛րդ, դու կաթե՛ կարմիր ոգիդ,
Ճերմակ շուշան՝ սիրտ ու հոգիդ.
Մանուշակ
Անուշակ՝
Գուրգուրե
Ու բուրե:

Տո՛ւր, սուսունիկ՝ ոսկի արև,
Հո՛ւյս անթառամ՝ կյանք հարատև:

Օրէ օր
Նորէ նոր
Հար գարուն
Զարդարուն:

...

Անուշ գարուն,
Ծաղիկ, բողբոջ,
Զվարթ առուն,
Կայտառ խոխոջ,
Կանաչ դալար,
Ծիծաղ ցողիկ,
Վտակ դալար,
Դուք ու ը թողիք:

ՀՈՎ-ՍԵՐ

Նուրբ հովի պես լարերով՝
Սուրբ ծովի պես պարելով,
Մերըդ սրտում պահեցիր,
Սրտիս խորքում գահեցիր:

Աշունն եկավ ծառին, սարին հնելով՝
Անձրև թելեր փռչի-փռչի թնելով.
Պտուկը ճոխ՝ առին տարին
Տերևները կանաչ-ճանաչ պեղելով:

ՇՈՒՇԱՆ ՄԻՐՏ

Շուշան սիրտըդ մաքառեց տարի-տարի
Կանքիդ արև-օրերում.
Սուսուն-սերըդ թափառեց արի-արի
Լանջիդ լուսին ձորերում:

Շրթունքներըդ մանուշակ դալար-դալար
Սիրո գարուն զովանի,
Գանգուր հերըդ անուշակ գալար-գալար
Համբույրներուն հովանի:

Մերըդ սեր էր ծագեցավ
Պատույտ-պատույտ դափնիների ճյուղերով,
Սիրտըդ սիրտ էր հագեցավ

Կապույտ-կապույտ բալասանի յուղերով:

ՊԱՏՐԱՆՔ

Հոգիս թիթեռ
Մի վայր, մի վեր
Հույս ծովերով թնելով՝
Հոգիս մի բեռ
Անմայր, անսեր,
Լույս հովերով հնելով . . .

ԲԱՂՁԱՆՔ

Ձայնիկ ունիմ՝ հայուն-մայուն,
Սրտիդ բունեմ կայուն-մայուն.
Ո՛վ իմ թնիկ,
Տո՛ւր իմ հնիկ
Թռչեմ երթամ . . .

ՀՈՍՈՒՆ-ԽՈՍՈՒՆ

Պապիկ ծառն էլ
Ճերմակ ծոցիկով
Ջրրիկ բոցիկով
Խորունկն է խառնել,
Բազուկն է առել
Քարերին դառել
Հոսում է, խոսում,
Ափիկ-ափիկ սրղոցում:

Երկար բարունով
Դալար արունով
Սարին բրելով,
Քարին գրելով .
Դաղձն է ձունել
Փափուկ դափերին,
Մաղձն է բունել
Սըրտիդ ծափերին:

ԿԱՐՄԻՐ ԲՈՑ

Կանաչ դաշտի կուրծքը պայթեցավ,
Գոգին հսկա ժայռը ճայթեցավ.
Ճայթեցավ ու ծառացավ,
Ծառացավ ու տեղում քարացավ:

Կապույտ երկնի ծոցը ծովացավ,
Կարմիր երկրի բոցը հովացավ:
Ծովացավ ու ծավալեց,
Ծավալեց ու հողմով թավալեց.

Բոց-մոց՝ կարմիր երկիր հովանալով,
Ծոց-ծոց կապույտ երկիր ծովանալով՝
Ծովանալով ու դողով ծավալելով,
Ծավալելով ու չորս կողմ թավալելով՝

Հողմը ծառացավ, ու բոցը հանգավ . . .

ԵՍ ԵՄ

Ես քու սերն եմ,
Միրուդ ջերն եմ,
Մենավոր:

Ես եմ քո կին,
Դու՝ իմ հոգին
Հենավոր:

Ձայնդ հնչեց սիրո կայծակ շեշտակի,
Հոգիս շնչեց գարուն-փայլակ հեշտակի:

Շունչըդ առա կուռ ծոցերով՝
Գըրիչ դառա հուր բոցերով:

...

Այն ի՞նչ ամպ էր՝ աղոտ-աղոտ ծովեցավ,
Ու թուխ պատեց կապուտեց.
Այն սև ամպ էր՝ մաղոտ-մաղոտ ցրվեցավ,
Ու պուխ կապեց պատուտեց:

ԾՈՎԱԿ, ՆԱՎԱԿ

Ծավալ ծովակ՝ ալին վտիտ փնջելով,
Ցավը սրտում՝ շամբերի պես ցցելով,
Շնչում էր երկունքներեն զովացած.
Վրան նավակ՝ հովի ժպիտ ջնջելով,
Մուխը տրտում՝ ամպերի պես կցելով,
Փնչում էր մարդիկներեն ծովացած:

Ջուրն ու խոցը երևում է՝
Ծովի վրա ծիր ու ծիր,

Հուրն ու բոցը երերում է՝
Հովի վրա ցիր ու ցիր:

ԳՈՐՈՎ- ՄԵՐ

Ի՛նչ դողդոջուն ոտեր՝
Սվվացին որպես խոտեր,
Իջա վայրիկըս:

Ի՛նչ բողբոջուն այտեր՝
Միջօրյա վարդ էր ցայտեր,
Գտա մայրիկըս:

Գիրկ գրկին՝ առավ ու հըպավ,
Սիրտը սրտին՝ վառավ ու կըպավ՝
Թնեց աչելով.

Ձեռքը ձեռքին՝ առավ ու հըպավ,
Ճեմակ վարդյակ՝ կուրծքին դըրավ՝
Լռեց պաչելով:

Գյուղերգ

ՀՈՒՆՁ

Ջեռավ ամառն ու ջեռավ,
Բերավ կատարն ու բերավ,
Ցայտեց ցորեն
Արտեն, ձորեն:

Ճամփաներում՝
Կյանք է եռում՝
Դաշտեն կալեր կիզվելով,
Հասկեն շարեր դիզվելով:

Երգ ու տաղով
Ոսկի սայլեր ու որան.
Հերկ ու բաղով
Պղինձ-քայլեր շորորան:

Երգ ու տաղեր՝
Ոսկի սայլեր օրորում,
Հերկ ու բաղեր՝
Պղինձ քայլեր շորորում:

•••

Մեր հայ գավառն է խավար
Տգիտության է ավար.
Ուսում տարեք
Ու լույս վառեք,
Ու հույս վառեք
Հայ տգետը վտարեք:

Պանծա՛ դու հայ միություն,
Գյուղին տվիր հայ դպրոց,
Սրտի, մտքի կուռ հնոց.
Պանծա՛ դու հայ միություն,
Պանծան հայեր բարեգործ.
Հայուն՝ դպրո՛ց,
Հայո՛ւ դպրոց:

Մեր հայ երկիրն անապատ,
Ու հայն ընկել պատեպատ,
Գութան տարեք
Ու հող վարեք
Ու խոր վարեք,
Հողի կուրծքը պատառեք:

Պանծա՛ դու, հայ միություն,
Գյուղին տվիր հուր գութան
Որ գյուղացիք արտ փութան
Պանծա դու, հայ միություն,
Մաճկալ, հոտաղ ձայն կուտան
Հայուն՝ գութան,
Հայո՛ւ գութան:

•••

Ելավ շինական՝ ցանեց առավ
Բուռը լի ցորեն.
Անցավ դաշտեն ու ձորեն,
Բարձավ տասը լիր ցորեն: